

Fra: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>

Sendt: onsdag 13. mars 2024 14:39

Til: Allmennlegeforeningen <af@legeforeningen.no>

Emne: Forslag til AF Landsrådsmøte 24.04.24 om ekstern juridisk vurdering av SOP-vedtektsendringene i 2010

Emne: Forslag til AF Landsrådsmøte 24.04.24 om ekstern juridisk vurdering av SOP-vedtektsendringene i 2010

FORSLAG TIL ALMENNLEGEFORENINGENS LANDSRÅDSMØTE 22.04.24.

Tønsberg, 13.03.23.

FORSLAG OM EKSTERN JURIDISK GRANSKNING AV LOVLIGHETEN AV VEDTEKTS-ENDRINGENE I SYKE- OG PENSJONS-ORDNING I 2010.

Jeg fastlege Odd Eilerås foreslår at Allmennlegeforeningens årsmøte 2024 vedtar følgende;

"Allmennlegeforening ber Den norske legeforening arbeide for at vedtektene i Sykehjelps og pensjons-ordning for leger er sikkert lovlige i henhold til stiftelses-lovgivningen. Dette innebærer at de juridiske forhold vurderes av et nøytralt og godt kompetent større advokatfirma."

Til informasjon og forklaring om noe omfattende tekst og dokumentasjon og vedlegg;

Sakens omfang med en problematisk omdisponering i 2010 av SOP-pensjons-midler i størrelsesorden en milliard kroner, og et samtidig ennå større tillitsbrudd forsvarer etter min vurdering omfanget av tekst og dokumenter her.

Dette må også sees i sammenheng med Allmennlegeforeningens Landsråd 10.05.2023 fikk fremlagt den 77 siders "Rapport fra granskningsutvalg nedsatt av Allmennlegeforeningen".

De vedlagte dokumenter og mail er nytilkommen informasjon som ikke tidligere fremlagt, og dette inkluderer de opprinnelige vedtekter fra 1965.

Kortfattet bakgrunn;

Vedtektsendringene i SOP i 2010 slettet opparbeidede pensjonsrettigheter for leger autorisert etter 1992 og omdisponerte SOP-fondsmidler på anslagsvis 1 milliard kroner fra disse legene til å gi bedre og fulle SOP-pensjons-midler til leger autorisert innen 1992.

Endringene ble begrunnet med at det var to milliarder i underfinansiering av beregnede fremtidige SOP-pensjonsutbetalinger.

Legene autorisert etter 1992 opptjener også etter 2010 videre pensjonsrettigheter og noen skal gjøre dette fram til 2037, og vil med full opptjente pensjons-rettigheter få en samlet pensjons-utbetaling på 2,39 millioner kroner.

SOP er en stiftelse der vedtekts-endringer skal være lovlige i henhold til stiftelses-loven, og der stiftelses-dokumentasjon og opprinnelige stiftelsesvedtekter fra 1965 er avgjørende for hvordan vedtektene kan endres.

Vedtektene fra 1965 er først fremskaffet i september 2023 fra SOP's arkiv og samtidig også fra statlige Arkiverket.

Alle vurderinger av vedtekts-endringenes lovlighet som har vært gjort fra 2010 og videre fremover til våren 2023 har vært gjort uten at denne grunnleggende dokumentasjonen har vært vurdert.

Det er i de opprinnelige SOP-vedtektene fra 1965 gitt en bestemmelse om endring;

"Kapitel XI. § 32. Godkjenning og endring av vedtektene - - -

3. Hvis ordningens inntekter reduseres eller faller bort, fremsetter styret forslag til endring av vedtektene.

- Rettigheter etter disse vedtekter kan settes ned i den utstrekning det ikke er dekning for dem."

I punkt 5 angis at ved "eventuelt opphør av ordningen settes ytelsene etter vedtektene ned til beløp som kan finansieres av de opparbeidede fond - "

Stiftelsesloven paragraf 46 angir;

"Vilkår for omdanning.

Omdanning kan foretas når en bestemmelse i vedtektene eller den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen

a. ikke lar seg etterleve, for eksempel fordi stiftelsens kapital er utilstrekkelig til å tilgodese dens formål på en rimelig måte" (2)

Det er intet i dokumentene fra 1965 som kan forstås slik at det gis en åpning for å slette opparbeidede pensjonsytelser så lenge det er midler i SOP til å betale disse.

Bestemmelsen i SOP's vedtekter om at en rettighet kan reduseres om det ikke er dekning for dem, vil være da helt uten verdi og betydning om det slik som her, skal kunne innregnes andre legers fremtidige pensjons-opptjening de neste 27 årene, og samtidig også videre finansiering av 20-50-100? års foreldrepermisjons- og sykefraværs-ytelser og andre SOP-kostnader.

Det var i 2010 omtrent SOP-fondsmidler på omtrent 4-5 milliarder kroner.

De til da opparbeidede pensjonsrettighetene til leger autorisert etter 1992 ble således slettet primært for å dekke fremtidige pensjons-opptjening for legene autorisert innen 1992.

Eventuelt ville en mulig (?) overskytende innsparing også gå til å dekke fremtidige foreldrepermisjons- og sykefraværs-ytelser og andre ulike SOP-ytelser i de videre neste 30-50+? årene fremover.

Det er uforståelig at dette kan vurderes å være lovlig ut fra de opprinnelige stiftelsesvedtekter.

Det er i redegjørelser fra SOP og fra Dnlf vektlagt at interne prosedyrer ved vedtekts-endringer har vært fulgt, til tross for at det er dokumentert at viktig juridisk informasjon ikke er videresendt fra SOP til de senere godkjennende instanser, og intern uenighet ved høringen innad i Legeforeningen heller ikke er videresendt men ble underkjent og omskrevet til "ingen er uenige i innretningen".

Viser til dokumentet:

"Rapport fra granskningsutvalg nedsatt av Allmennlegeforeningen. Avgitt 17.03.2023" som framlagt for AF Landsrådsmøte mai 2023

Link;

<https://www.legeforeningen.no/contentassets/644d3c3ce1524ebda26439545de504ed/rapport-fra-granskningsutvalg-nedsatt-av-allmennlegeforeningen-avgitt-17.-mars-2023.pdf>

Rapporten kan og finnes ved nettsøk;

"Allmennlegeforeningens landsrådsmøte 10. mai 2023" og sak "5. Rapporten fra granskningsutvalget SOP"

Advokatfirmaet Hjorth ga sommer 2010 en advarsel om at de planlagte vedtektsendringene mulig ikke var lovlige, men der SOP-styret bestående av 4 leger og en byråkrat overprøvet denne juridiske vurderingen.

Også de senere juridiske vurderingene er i hovedsak gjort av leger, og der dette i 2023 og i 2024 har vært vurdert av henholdsvis 3 fastleger i det AF-nedsatte SOP-granskningsutvalget, av leger i SOP-

styret og av leger i Dnlf sentralstyre.

Disse tre styrene har fått juridiske vurderinger av vedtektsendringenes lovlighet utført av tre jurister fra Legeforeningens juridiske avdeling. Ingen av disse tre juristene har noen kjent særlig kompetanse på hverken stiftelseslovgivningen eller habilitets-vurderinger.

Juristenes hovedargument for at vedtektsendringene i 2010 er en Borgarting lagmannsrettsdom fra 2008 om skattemessige forhold i SOP som fastslår - det åpenbare - at SOP-pensjoner kan bli slettet i fall det ikke er midler i SOP til å betale disse.

Men denne dommen kan klart ikke sees som noen "blanco-fullmakt" for at vedtekts-ndringene to år senere i 2010 var lovlige.

Det fremholdes også at vedtektsendringene er godkjent Stiftelsestilsynet som vurderer lovligheten av vedtektsendringene, og at disse ut fra dette må være lovlige. Det er dessverre helt åpenbart at Stiftelsestilsynets saksbehandling har vært mangelfull og der stiftelses-dokumentasjon og opprinnelige vedtekter fra 1965 ikke er vurdert.

Stiftelsestilsynet har i mail 15.02.24 ikke ønsket å redegjøre for hvordan vedtektsendringene i 2010 kunne vurdere dette opp mot opprinnelige stiftelsesvedtekter når disse da ikke forelå hos Stiftelsestilsynet.

Da registreringen av SOP-vedtektsendringene i 2011 ikke var et enkeltvedtak som tilsynet har plikt til å begrunne etter forvaltningsloven, vurderer tilsynet at det ikke nødvendig redegjøre noe ytterligere om dette.

(Vedlegger kommunikasjon med Stiftelsestilsynet om ønskelig med videre innsyn.)

Vestfold legeforening vedtok på sitt årsmøte 24.08.23 en tilsvarende og lik forespørsel til Legeforeningen om lovligheten av SOP-vedtektsendringene i 2010 og de juridiske forhold knyttet til dette skulle vurderes av et nøytralt og godt kompetent større advokatfirma.

Det ble vedtatt med et stort flertall og mot en stemme.

Den eneste som stemte mot forslaget var tvillingbror til den som var SOP-styreleder i 2010.

Forespørselen fra Vestfold Legeforenings årsmøte ble behandlet i Dnlf sentralstyremøte 15.02.24. Dnlf-generalsekretær og JA-avd.direktør har i brev samme dag 15.02.24 til leder av Vestfold Legeforening redegjort på vegne av sentralstyret om styrets vurdering av dette.

Sentralstyret vektlegger at SOP er en stiftelse og at alle endringer som er gjort i SOPs vedtekter er blitt godkjent av Stiftelsestilsynet.

I fall vedtektsendringene i 2010 ikke var lovlige vil det ha "formodningen mot seg at de skulle ha godkjent lovstridige endringer."

Det tas ikke i redegjørelsen her noe stilling til hvorledes Stiftelsestilsynet har kunnet prøve lovligheten av vedtektsendringene opp mot de opprinnelige vedtektene fra 1965 når disse da ikke forelå.

Det redegjøres for sentralstyret også vektlegger at AF's granskingsutvalg konkluderte med at vedtektsendringene var lovlige.

Det vurderes også at utvalgets vurderinger "fremstår for sentralstyret som grundige, og det er liten grunn til å betvile riktigheten av dem."

Det er heller ikke her noen vurdering av at granskingsutvalget på ingen måte har etterspurt eller problematisert at det ikke her foreligget noen opprinnelig stiftelses-dokumentasjon eller opprinnelige vedtekter fra 1965.

Det er illustrerende at Dnlf i sitt svar 15.02.24 vedlegger «SOP vedtekter - godkjent 31.1.1966».

Disse ble da først fremskaffet fra SOP's arkiv i september 2023 etter påtrykk fra forslagstiller / u.t.

Det redegjøres i et eget avsnitt for at SOP er korrekt registrert som en stiftelse, men det har aldri vært stilt noe spørsmål om SOP er en stiftelse. Tvert imot er det utvilsomt at SOP er en stiftelse, og som en stiftelse må vedtektsendringer være i henhold til stiftelses-lovgivningen.

Det stod ikke fritt for SOP-styret i 2010 å endre vedtektene slik at anslagsvis 4/5 av SOP-fondsmidlene skulle utbetales til leger autorisert innen 1992 fordi "de i større grad har bidratt" til overføringene fra Normaltariffen i fall dette brøt med stiftelseslovens bestemmelser om stiftelses-omdanning.

Dette viser at sentralstyret, JA-avd.direktør og Dnlf-generalsekretær rett og slett ikke har forstått saken og problemstillingen.

Svaret fra legeforeningen til Vestfold legeforening avsluttes med;

"Vi håper denne redegjørelsen bidrar til å oppklare de forholdene deres årsmøte ønsket å belyse." Det er dessverre å fastslå at Dnlf sentralstyre ikke forstår hverken den juridiske problemstillingen, eller det tillitsmessige problemet som er vedvarende.

Dnlf og SOP har i SOP-vurderingene i 1993 og i 2010 brukt de store og anerkjente advokat-firmaene BAHN og Hjort.

I spørsmålet om de fagforeningsmessige problematiske vedtekts-endringene i 2010 var lovlige, vurderes dette av både SOP-styret og Dnlf Sentralstyre som "fastslått" og grundig vurdert av et det AF-nedsatte Granskningsutvalget.

Dette utvalget hadde et budsjett på kr 200.000,- og var bestående av tre fastleger og en ung tett Dnlf-tilknyttet jurist uten noen tidligere kompetanse på de aktuelle juridiske feltene.

Juristen er av sine to ledere Dnlf-generalsekretær og JA-avdelingsdirektør vurdert som uhildet og nøytral til tross for sin tette tilknytning til Dnlf som er en absolutt hovedaktør i saken.

JA-avdelingsdirektør vurderte også at det ikke var noe behov for at juristen skulle noen spesiell kompetanse innenfor stiftelses-lovgivning eller habilitets-vurderinger.

Det fremstår da som underlig når Dnlf i 2023 må søke ekstern juridisk bistand fra advokat-konsernet Price Waterhouse Coopers. I Dnlf' sentralstyre-møtereferat fra 19.10.23 fremkommer at Dnlf's sekretariat tidligere i 2023 hadde igangsatt en prosess med å nedlegge stiftelsen "Legeforeningens legat for leger og deres etterlatte som har kommet i uforskyldt nød" med 8,9 millioner i kapital og der Dnlf ønsket å overføre disse midlene til SOP.

Saken hadde da vært oversendt Stiftelsestilsynet for godkjenning, men saken kommet i retur på grunn av mangelfull saksbehandling, og det anføres i referatet;

"Advokatfirmaet PwC bistår Legeforeningen i arbeidet."

VIDERE YTTERLIGERE DOKUMENTASJON / DETALJER - OM ØNSKELIG MED YTTERLIGERE INFORMASJON;

Det ble i 2010 gjort vedtekts-endringer stiftelsen Syke- og Pensjons-ordningen for leger (SOP). Vedtektsendringene ble begrunnet med at det var en underfinansiering på to milliarder kroner i fremtidige SOP-pensjons-ytelser.

Dette ble løst ved at de opparbeidede pensjons-rettighetene tilsvarende nær en milliard kroner for leger autorisert etter 1993 ble slettet.

Legene autorisert innen 1992 fikk fortsette å opparbeide seg pensjonsrettigheter videre fremover og noen av disse vil gjøre dette fram til 2037.

Samlet pensjons-utbetaling til legene autorisert innen 1992 fremover til 2047 anslås å være omtrent 4 milliarder kroner.

SOP-fondsmidlene oppspart i årene 1965 til 1990 gjør at SOP også kan finansiere mer enn 1/3 de 93

millioner kroner som ble utbetalt i 2022 til foreldrepermisjons- og sykefraværsytelser, samt fullt dekke alt av alle andre ytelser og kostnader i SOP.

Spørsmålet er om vedtekts-endringene var lovlige.

SOP er en stiftelse med en "selveiende formue", og styret i en stiftelse skal forvalte midlene i henhold til hva som ble bestemt ved opprettelsen av stiftelsen.

Problemet er at verken SOP-styret eller noen av de godkjennende instansene Dnlf-sentralstyre, Arbeidsdepartementet eller Stiftelsestilsynet vurderte vedtekts-endringene opp mot de opprinnelige vedtektene fra 1965. Disse var dypt begravet i Arkivverket og i SOP's eget arkiv og gjenfunnet først i september 2023 etter påtrykk fra meg som menig Dnlf-medlem.

I 1993 var det ønskelig at SOP i henhold til ny stiftelseslovgivningen ble registrert som en stiftelse, og SOP engasjerte konsulentfirmaet Wyatt og advokatfirmaet BAHR for å vurdere dette.

Advokatfirmaet BAHR redegjorde at SOP sin posisjon som en stiftelse må avgjøres ved "tolkning av stiftelsesgrunnlaget", og et hovedmoment var;

"Dersom det direkte eller indirekte av denne disposisjonen fremgår at hverken stifterne eller andre interessegrupper kan beslutte å utdele formuen til seg selv, og denne disposisjonen er definitiv og bindende, vil det være dannet en selveiende formuesmasse og ikke et selskap."

Utover fra 2006 ble det fra SOP-styret varslet noen bekymringer knyttet til manglende finansiering, men det ble ingen endringer, og Normaltariffs-avsetningene vedvarte å være "symbolske".

SOP-styret fikk økende bekymringer og utviklet særlig ved et møte i London i august 2009 en plan som innebar at pensjons-ytelser for leger autorisert etter 1992 skulle slettes fra vedtektene.

Dnlf-sentralstyre godkjente 21.10.09 at SOP gikk videre med planen om vedtektsendringer.

Det ble gjennomført en høring innad i Legeforeningens avdelinger, der 4 av 11 disse var negative.

Det ble angitt bekymring for fremtidig rekruttering (!), ønske om gradering av pensjons-ytelsene framfor full pensjon versus null pensjon med grense 1.1.1993, og YLF protesterte kraftig og anga at dette ville favorisere eldre mannlige leger på bekostning av yngre kvinner.

SOP sammenfattet dette i sine videre redegjørelser til de videre godkjennende organene med at "ingen er uenige i innretningen"

(SOP's egen sammenfatning i 2010 av høringssvarene fra Dnlf's underavdelinger vedlegges for innsyn og bedre vurdering av om sammenfatningen; "ingen er uenige i innretningen" - kan vurderes å være korrekt angitt.)

Advokat-firmaet Hjorth ble etter krav fra Arbeidsdepartementet bedt om å vurdere om SOP-vedtektsendringene kom i konflikt med ekteskaps-lovgivningen, noe det ikke gjorde, men Hjorth rettet i stedet en klar advarsel om at sletting av opparbeidede pensjonsrettigheter mulig ikke var lovlige, og anga;

"Vi finner samtidig grunn til å påpeke at forslagene til endringer i SOP – særlig ift. Opphør av alders- og ektefellepensjon for medlemmer etter 1992 - - innebærer at det gjøres endringer i økonomiske rettigheter med tilbakevirkende kraft for medlemmene og at endringene også vil medføre en forskjellsbehandling av dagens medlemmer i SOP.

Etter vår vurdering er det ikke uten videre klart at SOP står fritt til å gjennomføre forslagene til nye regler.

Forslaget vil også kunne utløse krav og rettslige prosesser mot SOP fra de medlemmer som rammes av forslaget. Siden problemstillingen ikke er nevnt i høringsnotatet og det etter det vi forstår ikke er innhentet noen rettslig vurdering av dette spørsmålet, anbefaler vi at SOP foretar en vurdering av disse spørsmålene før forslaget til nye regler anses som ferdigbehandlet."

Ref;

Advokatfirmaet Hjort, «Rettslig vurdering av forslag til nye regler for ektefellepensjon i SOP for fraskilte ektefeller», 31. mai 2010. - fra; Rapport fra granskningsutvalg nedsatt av Allmennlegeforeningen. Avgitt 17. mars 2023 kapittel 3.2.14 s 35.

SOP-styret overprøvet i 2010 denne juridiske vurderingen og begrunnelsen er i notat datert 04.06.20120 fra Dnl/SOP-jurist til Arbeidsdepartementet forklart med at;
"Etter SOPs styres forståelse av ordningens natur bygges det ikke fortløpende opp rett til ytelser", og at stiftelseslovens bestemmelser således ikke var gjeldende for SOP.
Advarselen fra Hjorth ble da heller ikke oversendt til Legeforeningens sentralstyre.

Vedlegger dokument for om ønskelig ytterligere informasjon om dette;
"DEN NORSKE LEGEFORENING Internt notat TIL: Arbeidsdepartementet DATO 4.juni 2010
SAK : Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) - vedtektsendring - "

Om vedtekts-endringene var lovlige i henhold til stiftelseslovens bestemmelser var i henhold til de opprinnelige vedtektene fra 1965 ble ikke vurdert - da disse vedtektene rett og slett ikke var tilgjengelige.

Det er i mail 30.05.23 fra seksjonsleder i SOP opplyst følgende:

" - SOP er dessverre ikke kjent med at det omfattende materialet som ble fremskaffet i forbindelse med granskningen, også omfattet en skriftlig avtale mellom Sosialdepartementet og SOP fra 1965. Det ligger ingen slik avtale i SOPs arkiver. - "

Vedtekts-endringene ble så godkjent som en veltende dominobrikke-rekke.

Da Legeforeningens sentralstyre godkjente at mer enn ett tusen fastleger, som også var medlemmer av legeforeningen, skulle få slettet de pensjonene de var blitt lovet på sine grunnkurs, godkjente også Arbeidsdepartementet og Stiftelsestilsynet dette uten videre undersøkelser som å innhente de opprinnelige stiftelses-vedtektene fra 1965 eller annet.

Som ledd i å "redde SOP på lang sikt", og for å sørge for at legene autorisert innen 1992 skulle få fulle pensjoner, ble slik bestemt at opptil 17 års SOP-pensjons-opptjening for leger autorisert i 1993 og senere skulle slettes.

Legene autorisert innen 1992 gis derimot rett til å fortsatt opptjene seg pensjons-ytelse på kr 68.000,- pr år og etter SOP's egen beregning vil noen av disse fortsette med pensjons-opptjening fram til 2037.

Dette da legene autorisert innen 1992 hadde "i større grad bidratt" til opparbeidelsen av fondsformuen ved 5% av Normaltariffs-midlene fra 1965 og fram til 1990 ble overført til SOP.

Det er da underlig at en ØNH-lege i Tønsberg autorisert i 1992, som i 2010 sluttet på sykehuset og startet som privatpraktiserende, nå da i 2024 har opptjent seg 13 års SOP-pensjons-rettigheter tilsvarende 884 tusen kroner.

Vedtekts-endringene ga også disse legene rett til å ta ut SOP-pensjonen fra 62 års alder og ikke som tidligere først fra fylte 67 år, og sykefraværdekingen ble bestemt å være høyere for legene autorisert innen 1992 enn for de autorisert etter 1992.

Det er uforståelig at dette er solgt inn som ett nødvendig tiltak for "å redde SOP på lang sikt".

Vedtekts-endringene i 2010 medfører at anslagsvis 4/5 av SOP-fondsformuen skal utbetales til "interessegruppen" leger autorisert innen 1992.

Regnestykket er relativt enkelt, der SOP's pensjons-utbetalinger i 2022 var på 193 millioner og det skal utbetales pensjoner til legene autorisert innen 1992 fram til 2047.

Dette svekker forståelsen av SOP som en solidarisk ordning for alle tilknyttede leger, og svekker da SOP på både kort og lang sikt.

SOP-granskningsutvalget som ble nedsatt av Almennlegeforeningen avleverte sin rapport 17.03.23 og kommer med klar kritikk av prosessen rundt vedtekts-endringene i 2010 og angir blant annet:

"Informasjonen Arbeidsdepartementet bygge sitt vedtak på, var ikke fullt dekkende. - -

Granskningsutvalget antar at både sentralstyret og Arbeidsdepartementet hadde ønske å få viktige og relevante opplysninger om saken.

Utvalget kan ikke utelukke at resultatet hadde blitt et annet dersom sentralstyret hadde fått opplysninger om advokatvurderingen eller dersom departementet fikk dekkende informasjon om den interne uenigheten. - - Prosessen i forbindelse med vedtektsendringene kunne imidlertid ha vært bedre. Både foreningsleddene, sentralstyre og Arbeidsdepartementet burde ha fått bedre informasjon. Beslutningsprosessen svekker legitimiteten til den avgjørelsen som ble tatt".

Gransknings-utvalget som bestod av tre fastleger der sekretariatsfunksjonen og den juridiske utredningen ble utført av en ung jurist utdannet i 2015 som var uten noen tidligere erfaring eller noen særs kompetanse på stiftelseslovgivningen eller på habilitetsspørsmål.

Denne juristen hadde arbeidet noen år og fram til 2022 i Legeforeningens Juridiske avdeling, og han ble så i 2022 engasjert av Almennlegeforeningen til å arbeide for granskningsutvalget.

Ref;

Vedlagt mail fra JA-avdelingsdirektør 17.08.23 om juristens kvalifikasjoner og habilitet.

Gransknings-utvalget konkluderte i sin rapport med at vedtektsendringene er lovlige.

Dette begrunnes i at de interne prosedyrer er fulgt, og i denne sammenheng må dette tolkes som at det er sendt brev til de riktige godkjennende instansene, men at det ikke er av betydning at innholdet i brevene er både feilaktige og mangelfulle.

At Stiftelses-tilsynet har godkjent vedtektsendringene vurderes som en garanti for lovligheten. Dette selv om Stiftelsestilsynet heller ikke hadde fått korrekte opplysninger og at de opprinnelige stiftelsesvedtektene da ikke forelå, og der vedtekts-endringer skal i henhold til loven vurderes opp mot disse. Det juridiske hovedfunnet, og det eneste i den 77 sideres granskningsrapporten som er sortuthevet, er en Borgarting lagmannsrettsdom fra 2008 som dreier seg om SOP var skattepliktig eller ikke.

Det fastslås i dommen - det åpenbare - at SOP-pensjoner kan slettes i fall det ikke er midler i SOP til å betale ut videre pensjons-ytelser.

Men dette er da ingen "blanco-fullmakt" på at vedtekts-endringer to år senere ut fra dette er lovlige.

Ref;

Rapport fra granskningsutvalg nedsatt av Allmennlegeforeningen. Avgitt 17. mars 2023 kapittel 6.3.4 s 56.

Det er i Stiftelsesloven en inhabilitets-bestemmelse om at et stiftelsesstyremedlem ikke skal delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål når "vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken".

Det er ingen dokumentasjon på at SOP-styret gjorde sin tilpliktete vurdering av sin egen habilitet i saken.

Tre av de fire legene i styret var ytelses-berettigede, og der særlig SOP-styrelederen, som fastlege autorisert i 1989, var en av de med aller størst økonomisk gevinst av disse vedtektsendringene og klart burde ha vurdert sin habilitet.

Granskningsutvalget vurderte at denne bestemmelsen ikke ble gjeldende for SOP-styreleder og de andre to ytelsesberettigede styremedlemmene i 2010 da deres interesser ikke var "fremtredende". Dette selv om vedtekts-endringene medførte at de i henhold til SOPs egen redegjørelse om at legene autorisert innen 1992 uten vedtektsendringene bare ville få en "marginal pensjon", i stedet kunne se fram mot muligheten til full pensjonsutbetaling på 2,39 millioner kroner.

Det fremholdes også at det vanskelig kunne finnes andre styremedlemmer uten egeninteresser, og

det angis at det "fremstår som at alle leger ville kunne ha en økonomisk interesse i saken SOP-styret tok stilling til."

Det er dog neppe noen som vil tro at at vedtekts-endingene i 2010 ville vært slik om SOP-styrelederen hadde vært autorisert i 1993 og ikke i 1989.

Ref;

Rapport fra granskningsutvalg nedsatt av Allmennlegeforeningen. Avgitt 17. mars 2023 kapittel 6.4 s 58.

SOP-styrelederen i 2010 var i mange år en av de aller mest sentrale tillitsvalgte fra fastlegenes rekke da han var både Allmennlegeforeningsleder og Legeforeningspresident. Hans etterfølger fra 2022 er også mangeårig fastlege og autorisert i 1992, og hun er også tidligere Allmennlegeforeningsleder og Legeforeningspresident.

De to styrelederne har ved sine taler til henholdsvis Allmennlegeforeningens Landsrådsmøte i 2021 og Legeforeningens Landsstyremøte i Bodø 07.06.23, begge framholdt at "ingen har rett til ytelser fra SOP utover det som mer bestemt i vedtektene", men unnlatt helt å redegjøre for at disse vedtektene ble endret på problematisk vis i 2010.

De har heller ikke redegjort for at de som fastleger autorisert i henholdsvis 1989 og 1992 er av de som har fått aller størst økonomisk gevinst av vedtektsendingene.

Spissformulert, men allikevel korrekt, er det slik at slettingen av pensjonsrettighetene til en fastlege autorisert i 1993, del-finansierer SOP-pensjonene til de to SOP-styrelederne.

SOP-styret ble (av forslagstiller) 26.09.23 anmodet om å få utført en ekstern juridisk granskning av lovligheten av vedtekts-endingene i 2010 på bakgrunn av nylig "gjenfundne" opprinnelige SOP-vedtekter fra 1965.

Dette besvares 12.11.23 av Dnlf-generalsekretær som også er daglig leder for SOP, der det formidles at styret ikke ser det som nødvendig med noen ytterligere utredning av dette da "AFs granskningsrapport som ble presentert på Landsrådsmøte i mai 2023 fastslår at vedtektsendingen fra 1.1.2011 er lovlig gjennomført."

Det kommenteres ikke at det AF-nedsatte granskningsutvalget ikke vurderte og heller ikke hadde tilgjengelig stiftelses-dokumentene fra 1965.

Vår (?) stiftelse med 5 milliarder i fondskapital vurderer således at en problematisk flytting av nær en milliard kroner i pensjonsmidler er fullt og godt utredet og "fastslått" som lovlig av et utvalg med budsjett på kr 200.000,- og bestående av tre fastleger og en ung jurist uten spesiell tidligere kompetanse på de aktuelle områdene.

Forslagsstiller ber Allmennlegeforeningens Landsråd 24.04.24 om å ta stilling til om den juridiske utredningen av SOP-vedtektsendingene i 2010 er godt og forsvarlig utført.

Med vennlig hilsen fastlege Odd Eilerås

Sammenfatning av svar på høring om forslag til endring av ytelser i Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger

Yrkesforeningene Allmennlegeforeningen, PSL, YLF og LSA og styrene i lokalforeningene Buskerud, Hordaland, Østfold, Møre og Romsdal, Akershus, Vest-Agder og Vestfold legeforening har besvart høring om forslag til endring av SOPs ytelser.

Høringsinstansene uttrykker gjennomgående stor forståelse for at den økonomiske situasjonen medfører utfordringer i SOP, og styrets forslag til endringer oppfattes i stor grad å være gjennomtenkte og vel funderte. Med unntak for Yngre legers forening oppfattes det foreslåtte skillet for leger autorisert innen 1.1.1993 som godt fundert og rettferdig, men samtidig uttrykkes stor bekymring for den effekt svekkelsen vil ha på nødvendig rekruttering av leger til privat legepraksis. Allmennlegeforeningen er skeptisk til differensiering mellom legegrupper. Akershus legeforening støtter heller ikke forslaget. De som ikke støtter forslaget har ikke andre forslag til hvordan underdekningen kan dekkes inn.

Det anses avgjørende at Legeforeningen fremover arbeider for at pensjons- og avbruddsytelser for unge kolleger blir styrket. Bl.a. Leger i samfunnsvitenskapelig arbeid henviser til hvordan SOPs styre årlig i over ti år har varslet Legeforeningens landsstyre om utfordringene og beklager sterkt at staten gjennom manglende overføringer til SOP undergraver egne ambisjoner for kommunehelsetjenesten. Høringsinstansene ser behovet for å frembringe en vilje til å sette av penger til ordningen av hensyn til god og bred rekruttering til allmenmedisin og øvrig spesialistpraksis.

For øvrig ber man om at Legeforeningen utreder muligheten for kollektive ordninger for leger som ikke omfattes av SOP og at det sikres at staten ved normaltarifforhandlingene anerkjenner disse nye utgiftene for leger.

Endelig påpekes at behovet for korrekt og relevant informasjon ut til medlemmene og særlig de yngre legene vil være stort.

Allmennlegeforeningen

Allmennlegeforeningen erkjenner at endringer er nødvendig, men har noen innvendinger mot forslagene. Det er skepsis til at differensieringen mellom legegrupper skaper A- og B-lag blant praktiserende leger. Foreningen mener situasjonen er høyst utilfredsstillende og gjør det vanskelig å helhjertet anbefale nye leger å velge privat praksis uten bedre avbrudds- og pensjonsytelser.

Allmennlegeforeningen påpeker forskjellen i pensjonsytelser mellom praktiserende leger og sykehusleger i disfavør av privatpraktiserende leger. Fravær av misnøye med SOP mener de skyldes gode avbruddsytelser. Innføring av LP-ordningen har gjort at mange opplever at pensjonsytelsene blir akseptable.

Allmennlegeforeningen er skeptisk til SOPs finansiering av Legeforeningens Forskningsinstitutt og Villa Sana, og ønsker at disse satsningsområdene finner alternativ finansiering.

Allmennlegeforeningen mener at det ikke er ønskelig å finansiere økt tilførsel til SOP innenfor NT-forhandlingenes normale rammer, idet det vil ødelegge inntektsutviklingen for unge leger og derved rekrutteringen til privat praksis.

PSL:

Ifølge Praktiserende spesialisters landsforening må Legeforeningen i normaltarifforhandlingene ha et klart krav om økt avsetning til SOP i årene som kommer. Legeforeningen må arbeide for at pensjon og avbruddsyttelser for unge kolleger styrkes i fremtiden da PSL er bekymret for at svekkelsen av SOPs ytelse vil kunne ha negativ effekt på rekruttering av leger til tjeneste utenfor sykehus.

PSL mener SOPs viktigste formål har vært og fortsatt bør være knyttet til avbruddsyttelsene både hva angår inntekts- og utgiftsdekning. Dog mener man at det for planlagte avbrudd så som fødsel, adopsjon og selektiv medisinsk/kirurgisk behandling hvor medlemmet kan tilpasse drift og kostnader ikke skal gis full utgiftsdekning. Man bør derfor ikke samle ytelsene i en pott som foreslått. Utgiftsdekningen kan reduseres over tid etter som legen får tilpasset driften, men den bør være knyttet til faktiske utgifter og ikke beregnes sjablongmessig som i dag bl.a. for at det ikke skal være mulig for enkelte grupper så som psykiatere å tjene på en sykmeldingsperiode grunnet lave driftsutgifter.

SOPs styre må bare ha anledning til å justere innslagspunkt og kompensasjonsgrad til gunst for medlemmer. Eventuelle endringer i negativ retning må ut på høring.

PSL mener at styrets forslag til skille mellom grupper autorisert før og etter 1993 er nødvendig og viser til at foreningens nåværende medlemmer har bidratt mest med midler til SOP gjennom poliklinisk yrkesaktivitet både i offentlig og privat poliklinikk. Yngre kolleger har større muligheter til å tegne forsikringer selv om det må tas hensyn til at disse gjerne har større praksisutgifter enn eldre kolleger.

PSL er kritisk til forslaget om at leger med under 10 års opptjeningstid som flytter fra Norge mister rett til pensjon, og ber om at endringer ikke skal ramme denne PSL-gruppen.

PSL mener uførepensjon skal beholdes fullt ut frem til fylte 62 år.

YLF:

Yngre legers forening ser med stor bekymring på forslagene til vedtektsendring og ber om at det fremlegges et nytt og revidert forslag som i større grad tar hensyn til problemene rundt rekruttering av og likestilling blant allmennleger. Foreningen reagerer til dels kraftig på profilen i de forslagene som er lagt fram i høringsnotatet da yngre allmennleger vil bli berørt både ved reduserte avbruddsyttelser og ved at man får til dels langt dårligere pensjonsdekning enn eldre privatpraktiserende allmennleger. Forslaget har en sterk slagside til fordel for eldre leger som oppfattes svært problematisk og fremstiller dette tabloidisert: "yngre kvinner taper, eldre menn vinner". YLF mener Sykehjelps- og pensjonsordninger for leger ikke kan være bekjent av en slik profil og viser til at diskriminering pga alder, kjønn m.m. er et stadig tilbakevendende problemområde innen helsevesenet. Forslaget anses som et uheldig tilbakeslag når det gjelder Legeforeningens fokus på likestilling og ikke-diskriminering.

YLF reagerer på at skjerming av eldre leger med bakgrunn i manglende mulighet til egen pensjonssparing og større forventning til ytelsesnivået fra SOP, benyttes som hovedpoeng i argumentasjonen når forslagene til endringer i så vidt stor grad utgjør en faktisk ulempe for yngre leger. Herunder påpekes at yngre leger nå må kjøpe praksis sammenlignet med eldre leger som ikke opplevde tilsvarende etableringsutgifter da de startet opp sin virksomhet. Eldre leger nyter av samme grunn godt av inntektene fra salg av sin praksis.

LSA

LSA innser at det er maktpåliggende å gjøre kraftfulle tiltak og støtter SOPs forslag.

Vestfold legeforening

Vestfold Legeforening innser at det er maktpåliggende å gjøre kraftfulle tiltak og støtter SOPs forslag.

Østfold legeforening

Støtter forslaget om differensiering mellom leger autorisert før/etter 1.1. 1993. Ønsker samme differensiering for avbruddsyttelsene.

Ønsker at SOPs styre ikke skal ha mulighet til å fastsette innslagspunkt og kompensasjonsgrad til ugunst for medlemmene.

Finansieringen av LEFO bør ikke ligge under SOP.

(Det må åpnes for fri etablering av privat?? Samordningsfri tjenstepensjonsordning da dette av hensyn til det frie marked ikke bør avgrenses til kun å gjelde LP-avtalen.)

Møre og Romsdal legeforening:

Foreningen mener det er riktig å prioritere avbruddsyttelser fremfor pensjonsytelser og videre å prioritere de legene som har ”regnet med SOP” og har kort tid igjen til pensjonsalder. Sentralstyret bes se saken i større sammenheng og vurdere hvorvidt det er gjort nok for å sikre SOP inntekter, herunder vurdere å avstå inntektsøkning i kommende normaltarifforhandlinger for å skape gode sosiale vilkår for privatpraktiserende leger. Videre bes dette sett i sammenheng med stortingsproposisjonen om samhandlingsreformen hvis forslag vil rive bort mye av grunnlaget for å drive praksis som selvstendig næringsdrivende. Sammen med svekkingen av SOP vil dette virke ekstremt hemmende særlig for rekruttering til allmenmedisin.

Man bør være forsiktig med å benytte SOPs midler til andre formål enn avbrudds- og pensjonsytelser. Styret ser imidlertid positivt på arbeidet gjennom Villa Sana og ønsker at tilskudd til dette opprettholdes.

Hordaland legeforening:

Hordaland legeforening støtter endringsforslagene. Mener det blir svært viktig at Legeforeningen framover arbeider for bedre pensjon og avbruddsyttelser. Bekymret for at svekkede rettigheter gir problemer med nødvendig rekruttering.

Buskerud legeförening:

Mener omfattende vedtektsendringer er nødvendig. Støtter endringsforslagene, men synes den foreslåtte differensieringen virker absolutt, og ønsker at gradert overgangsordning vurderes.

Foreningen påpeker de generelt økte utgiftene i privat praksis som i liten grad er kompensert i NT-forhandlingene. Påpeker manglende mulighet for forsikring ifm svangerskap ifm behovet for rekruttering av flere kvinner til allmennmedisinen.

Akershus legeförening:

Akershus legeförening er skeptisk til den foreslåtte differensiering av ytelser. Mange yngre kollegaer mister inntil 17 års pensjonsopptjening. Foreningen er kritiske til at Legeföreningen nærmest har akseptert den gradvise reduksjonen i finansieringen av SOP i stedet for å protestere høylytt.

Vest-Agder legeförening:

Vest-Agder legeförening uttrykker ikke synspunkter om de foreslåtte endringene, men beskriver situasjonen med svekkede inntekter fra staten med påfølgende reduksjon av ytelser som lite tilfredsstillende.

TIL : Arbeidsdepartementet

FRA : Einar Espolin Johnson

DATO : 4. juni 2010

SAK : Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) - vedtektsendring

---

Rettslig avklaring knyttet til fjerning av referansen til ekteskapsloven i SOPs vedtekter om ektefellepensjon

Takk for hyggelig og konstruktivt møte 27. april. Vi har nå justert vedtektsutkastet i tråd med de grundige tilbakemeldinger vi fikk under møtet. Et av momentene som ble drøftet under møtet, var som SOP hadde adgang til å fjerne referansen til ekteskapsloven i kapittel 11 om ektefellepensjon. Vi konkluderte med at dette spørsmålet burde underlegges en juridisk vurdering. Advokatfirmaet Hjort er engasjert for å gjennomføre denne vurderingen.

Advokatfirmaet Hjort presenterte sin vurdering i støyremøte 3. juni. De har ikke kunnet konkludere i spørsmålet om SOP er omfattet av ekteskapsloven. Omfattes SOP av ekteskapsloven, spiller det ingen rolle om referansen er vedtektsfestet eller ikke. Da gjelder loven. Ekteskapslovens § 86 regulerer spørsmålet. Det står her at pensjonsordninger som omfattes av loven er "offentlig pensjonsordning og privat kollektiv pensjonsordning med obligatorisk tilslutning." I forarbeidene til loven, fremgår det at ekteskapsloven gjelder for offentlige pensjonsordninger, for obligatoriske kollektive pensjonsordninger i forsikringsselskaper og for selvstendige bedriftspensjonskasser som ikke er knyttet til noe forsikringsselskap. De alternative ordningene - individuelle pensjonsordninger og foreningsforsikringer - faller utenfor § 86.

Hjort fremholder at det er likhetstrekk med de pensjonsordninger det henvises til, og at likhetstrekkene kan gjøre SOP omfattet av loven. I tillegg mener Hjort at det forhold at SOP idag har henvisning til ekteskapsloven taler i retning av at SOP er omfattet av loven. SOPs stvre mener at de ordninger som fremgår av loven og er oppramset i forarbeidene, har sine helt konkrete henvisninger, og at SOP ikke er blant de ordninger henvisningen gjelder. Forskjellene er betydelige. Den største forskjellen er at de pensjonsordninger det henvises til i lovverket er forsikrede ordninger som er regulert av gjeldende forsikrings- og pensjonslovgivning. SOP er unik ved at rettighetene ikke er forsikret, og at ordningen er en stiftelse, som ikke er regulert av samme lovgivning, men av stiftelsesloven.

Hjort anbefaler også at SOP gjennomfører en juridisk vurdering av spørsmålet om anledningen til å differensiere ytelsene, bl.a. slik at medlemmer som er autorisert etter l. 1. 1993 ikke lenger vil ha rett til alderspensjon. Hjort legger til grunn en forståelse av at SOPs

---

forslag til vedtektsendring endrer økonomiske rettigheter med tilbakevirkende kraft, og er usikker på det rettslige grunnlaget for dette.

Etter SOPs styres forståelse av ordningens natur bygges det ikke fortløpende opp rett til ytelser. Retten til ytelsen avgjøres i forbindelse med at det søkes om ytelser fra ordningen, en rett som er betinget av flere forhold. SOP gir derfor aldri ut bindende forhåndsuttalelser om en ev. fremtidig rettighet. I en forsikret ordning kreves det av forsikrings- eller pensjonstilbyder at opptjente rettigheter opplyses.

SOPs styre mener at det er gjort et omfattende og grundig forarbeid knyttet til de forestående endringene. Forarbeidene inneholder bl.a. en høring blant organisasjonsledd i Legeforeningen, der SOPs styre har ivaretatt de viktigste hensyn som har fremkommet gjennom høringen.

Det er blant alle organisasjonsledd en forståelse av at noen virkningsfulle tiltak er nødvendige som følge av underfinansiering gjennom snart to tiår. SOPs forslag til løsning blir naturligvis ikke bejublet, men forstått. Den kollektive avståelsen av trygderefusjoner til SOP gjennom de årlige forhandlinger om Normaltariffen fram til begynnelsen av 1990-tallet innebærer at leger autorisert fram til 1993 kollektivt har vært med å bidra til finansieringen av SOP. De samme leger har blitt forespeilet en god pensjonsordning – på linje med pensjonen for overleger i staten. Det foreliggende forslag er nødvendig for å bidra til å gjenvinne noe av dette ”pensjonsløftet”, etter at SOP har sviktet denne gruppen gjennom årelang underregulering av pensjonsgrunnlaget med påfølgende reduksjoner av SOPs netto pensjonsytelser.

Fwd: Ad forhold vedrørende SOP-vedtektsendringer i 2010.

Fra [Odd Eilerås](#) på den 2024-03-13 11:21

[Detaljer](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Fra: Lars Duvaland <Lars.Duvaland@legeforeningen.no>

Dato: 17. august 2023 kl. 12:13:55 CEST

Til: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>

Kopi: Siri Skumlien <Siri.Skumlien@legeforeningen.no>, Frode Solberg <Frode.Solberg@legeforeningen.no>

Emne: **SV: Ad forhold vedrørende SOP-vedtektsendringer i 2010.**

Hei,
Driften av SOP, herunder vedtektsendringer og forvaltning av midler faller utenfor oppgaveporteføljen til Avdeling for jus og arbeidsliv. Vi har derfor ikke gjort vurderinger av det omdiskuterte sakskomplekset, og viser til de vurderinger som allerede er gjort i saken av SOP og arbeidsgruppa nedsatt av Allmennlegeforeningen. Vi er kjent med rapporten, og mener dette fremstår som et grundig arbeid.

Når det gjelder spørsmålet om Sondrups kvalifikasjoner er vår vurdering at han er en særdeles dyktig jurist, som har arbeidet med en rekke ulike rettsområder. Sammenlikningen du gjør med legeyrket mener vi ikke er treffende, selv om det naturligvis også innen jussen skjer en spesialisering. Vår oppfatning er at han var uhildet til å gjøre denne jobben i den forstand at han ikke hadde hatt noe å gjøre med disse spørsmålene i sin tid i Legeforeningen, og vi viser også til den distanse juristene i Legeforeningen generelt har til SOPs arbeid og regelverk i vårt virke. Han har arbeidet helt selvstendig som sekretær og utreder for utvalget. Arbeidet som Sondrup utførte skjedde på bestilling av Allmennlegeforeningen, da det i denne foreningen var diskusjoner om de aktuelle vedtektsendringene. Allmennlegeforeningen ønsket som følge av diskusjonen en utredning om saksgang og lovligheten av de nye vedtektene. Den utredningsjobben Allmennlegeforeningen har gjort står på egne ben og er grundig behandlet i deres landsrådsmøte. Vår vurdering er at det er stor tillit til den utredningen Allmennlegeforeningen har fått utført, og at denne saken anses avsluttet fra deres side.

Med vennlig hilsen,

Lars Duvaland

Fwd: Til styret i SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156 - Anmodning om vedtektsendringer.

Avsender Odd Eilerås
Mottaker 3Leger sekretær-mailadresse
Dato I dag 09:41
[Oppsummering](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Videresendt melding:

Fra: Tone Houge Holter <tone.houge.holter@legeforeningen.no>
Dato: 27. september 2023 kl. 12:53:40 CEST
Til: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>
Kopi: marith@icloud.com, Siri Skumlien <Siri.Skumlien@legeforeningen.no>, Lars Duvaland <Lars.Duvaland@legeforeningen.no>, Erling Bakken <Erling.Bakken@legeforeningen.no>
Emne: **SV: Til styret i SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156 - Anmodning om vedtektsendringer.**

Hei!

Viser til din epost som vil bli lagt frem for SOPs styre den 1.11.2023.

Som meddelt deg tidligere, ville vi ved leilighet ta en gjennomgang på det gamle arkivet og se hva vi fant av historisk SOP-dokumenter.

Der fant vi de første vedtektene for SOP, godkjent av Sosialdepartementet 31.1.1966. Disse følger vedlagt.

Ved første gjennomlesning kan vedlagte vedtekter synes å være identiske med utkastet til vedtekter som du har funnet. De godkjente vedtektene har imidlertid en endring i kapitel XI, "Godkjenning og endring av vedtektene". Disse er endret til:

(Endring i forhold til utkastet er markert med uthevet skrift)

§ 32. Godkjenning og endring av vedtektene,

1. Disse vedtekter er godkjent av Sosialdepartementet.
2. Vedtektene kan når som helst endres. Styrets forslag til endring av vedtektene må behandles av Lægeforeningens landsstyre og må godkjennes av Sosialdepartementet.
3. Hvis ordningens inntekter reduseres eller faller bort, fremsetter styret forslag til endring av vedtektene. Forslaget kan inneholde bestemmelse om at bidrag etter behovsprøving og sykehjelp reduseres eller faller bort. **Rettigheter etter disse vedtekter kan settes ned i den utstrekning det ikke er dekning for dem.**
4. Rettigheter etter disse vedtekter kan endres eller innskrenkes ved gjennomføring av en alminnelig folketrygd (folkepensjon).
5. **Ved eventuelt opphør av ordningen settes ytelsene etter vedtektene ned til beløp som kan finansieres av de opparbeidede fond etter regler fastsatt av Lægeforeningens landsstyre etter forslag fra ordningens styre. Reglene må godkjennes av Sosialdepartementet.**

I tillegg har vi lest oss gjennom eksterne advokaters vurdering av hva SOP kunne sies å være, og som var grunnlaget for at SOP ble godkjent som en stiftelse.

Av vedtektene til SOP fremgår at styret kan velge å omdisponere midlene i ordningen dersom utgiftene overstiger inntektene. Dette valgte styret å gjøre i 2011. Prioriteringen var å søke å bevare SOP i et langt perspektiv for å sikre leger i privat praksis ved sykdom, fødselsstønad og uførepensjon. Alderspensjonen ble da avgrenset til å gjelde leger autorisert før 1.1.1993.

Endringen av vedtektene er lovlig gjennomført og godkjent av departementet. Alternativet ville vært å avvikle hele ordningen og gi en minimal alderspensjon til gruppen av leger som per da kunne ha rettigheter. På dette tidspunktet hadde imidlertid SOP en underdekning på ca. kr 2 milliarder. Det er derfor vanskelig å se for seg hvilket beløp hver enkelt lege da kunne påregne å få.

Til sist må nevnes at slik Legeforeningen har tolket myndighetene i forbindelse med normaltariff-forhandlingene i årene etter 2011, har mulighetsrommet for økte avsetninger til ordningen i stor grad vært knyttet til at det er ordningens avbruddsytelser som er viktig å prioritere. Dette bl.a. i et rekrutteringsøyemed.

Mvh

Tone Hauge Holter

Seksjonssjef SOP og Utdanningsfond

Den norske legeforening

Økonomi- og administrasjonsavdelingen

Telefon 23 10 90 00

Mobil 41 61 55 10

tone.hauge.holter@legeforeningen.no

www.legeforeningen.no

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Fwd: Sak AVS-23-04 01339: "Arkivsøk - Avtale om syke- og pensjonsordning for leger - 1965" ORG.NR 975 684 156

Avsender Odd Eilerås
Mottaker 3Leger sekretær-mailadresse
Kopi til Fastlege Eilerås, Odd Eilerås
Dato I dag 09:44

[Oppsummering](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Fra: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>
Dato: 7. oktober 2023 kl. 09:24:39 CEST
Til: sop@legeforeningen.no, Tone Houge Holter <tone.houge.holter@legeforeningen.no>
Kopi: Lotteri- og stiftelsestilsynet / May Helen Vik <postmottak@lottstift.no>, Dr Tom Ole Øren <tomoleoren@gmail.com>, "Dr Ellen Holtan Folkestad (VLF-tillitsvalgt)" <ellenhf@hotmail.com>
Emne: Vs: Sak AVS-23-04 01339: "Arkivsøk - Avtale om syke- og pensjonsordning for leger - 1965" ORG.NR 975 684 156

Til SOP-styret og til SOP-seksjonsleder Tone Houge Holter.

Kopi til aktuelle adressater inkludert Stiftelsestilsynet.

Videresender aktuell informasjon:

Det er meg 04.10.23 fra statlige Arkiverket oversendt arkiverte dokumenter fra arbeidet i Sosial-departementet høsten 1965 som ledet fram til de første og godkjente SOP-vedtektene. Dokumentene belyser de vurderingene Sosial-departement gjorde som medstifter til SOP.

Link til disse dokumentene ligger i teksten i den videresendte mailen nedenunder.

Og:
Gjentatt og fornyet anmodning om endring av SOP-vedtektene til sikkert lovlige i henhold til stiftelsesloven.

Dette begrunnes fortsatt i SOP-styret i 2010 sin inhabilitet ved styrebehandlingen av vedtektsendringene i 2010 som utvilsomt ga stor økonomisk gevinst til styreleder og to av styremedlemmene.

Viser til Stiftelseslovens bestemmelser:

«IV. Inhabilitet, representasjon utad, mv.

§ 37. Inhabilitet

Et styremedlem eller en daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for ham eller henne selv eller for hans eller hennes nærstående, at vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.»

Vedtektsendringene i 2010 må også vurderes å ikke kunne være lovlige ut fra vedtekts-bestemmelsene i 1965.

Det er i dokumentene fra Sosial-departementet høsten 1965 ingen holdepunkter for at det var tiltenkt noen åpning for at opparbeidede pensjonsrettigheter lovlig skulle kunne slettes.

Det er korrekt at teksten i «Utkast til vedtekter - 21/6 1965» er endret og at den presiserte skjermingen av opparbeidede pensjons-rettigheter er fjernet.

Denne vedtekts-bestemmelsen er i stedet erstattet av vedtekts-bestemmelsen som følger:

"Rettigheter etter disse vedtekter kan settes ned i den utstrekning det ikke er dekning for dem."

Ut fra vedtekts-bestemmelsen kan «rettigheter» settes ned i den grad det ikke er tilstrekkelig med økonomiske midler i SOP til å dekke disse.

Bestemmelsen må også sees som en bestemmelse om at det motsatte ikke er lovlig, og at «rettigheter» ikke kan reduseres, eller som her slettes helt, i fall det er midler til å dekke disse «rettighetene».

Vedtekts-bestemmelsen vil være rett og slett meningsløs i fall det skal være lovlig å redusere eller slette «rettigheter» i fall det er midler til å dekke disse rettighetene.

SOP har i sin argumentasjon for nødvendigheten av vedtekts-endringene i 2010 angitt at stiftelsen i 2010 hadde en underdekning på 2 milliarder kroner.

Det kan ikke være korrekt at det i 2010 var en underdekning på 2 milliarder kroner i forhold til de i 2010 opparbeidede ytelses-rettigheter.

SOP's må i sin beregning av underdekning ha tatt med også fremtidige ytelses-opptjeninger.

De opparbeidede pensjonsrettighetene til legene autorisert etter 1992 kan ved et grovt anslag beregnes til å ha vært cirka 1-1,5 milliarder kroner.

Dette da beregnet ut fra det nå i 2023 årlige pensjons-opptjenings-/ «G-beløp» på kr 68.000,-.

Vedtekts-endringene i 2010 bestemte samtidig at de ytelses-berettigede legene autorisert innen 1992 skulle ha utvidede og bedrede pensjons-rettigheter. Dette inkluderte muligheten for å starte pensjons-uttaket fra 62 års alder mot tidligere 67 års alder. Disse endringene ga økte kostnader for SOP.

Samtidig ga SOP-vedtektene i 2010 videre mange års videre pensjonsopptjenings-rettigheter for legene autorisert innen 1992.

Det er fra SOP vurdert at leger i 27 år fremover fra 2010 skal fortsette å tjene opp pensjons-rettigheter.

Dette inkluderer at noen av disse legene også i året 2037 skal opparbeide seg videre pensjons-opptjening, og at dette skal utbetales i årene 2038 til 2047.

Alle disse pensjonene som opptjent etter 2010 av legene autorisert innen 1992 skal dekkes av SOP-fondsmidler oppspart i årene 1963 til og med 1990.

Det kan vanskelig være at det i 2010 ikke var oppsparte midler til å dekke de da opptjente pensjonsrettighetene til leger autorisert etter 1992, mens det allikevel i det samme fondet er midler til ytterligere pensjons-opptjening for en annen gruppe leger i 27 år videre.

Det er da selv i 2037 nok SOP-fondsmidler til å dekke den pensjons-opptjeningen som skjer i året 2037. Hvordan skal dette forklares når det i 2010 ble angitt fra SOP at det ikke var midler til å dekke det som den gang var opptjent av legene autorisert etter 1992 ?

SOP har i alle år etter 1990 vært underfinansiert og svært mye av sykefraværs- og foreldrepermisjons-ytelsene fra 1991 og videre er dekket av midlene oppspart i årene fra 1963 til 1990.

Selv i 2022 er 34 av de 84 millioner kroner utbetalt til sykehjelps- og foreldrepermisjons-ytelsene dekket av disse oppsparte midlene.

Vedtekts-bestemmelsen fra 1965 om at «rettigheter» til SOP-ytelser kan reduseres med den begrunnelse at det ikke er dekning for disse, vil være meningsløs i fall fremtidige og senere opptjente rettigheter skal kunne medregnes i en «underdekning».

Det vil for eksempel kunne hevdes at sannsynlige foreldrepermisjons-ytelser i 2050 også må regnes inn i «underdekningen».

Det er svært lite sannsynlig at stifterne i 1965 vurderte at det i 2010 skulle være lovlig å gjøre vedtektsendringer som slettet opptil 17 års opptjente pensjons-rettigheter - for at disse oppsparte fondsmidlene i stedet skulle finansiere foreldrepermisjons-ytelser i 2022.

Dette også fordi det i 1965 ikke var noen vedtekts-bestemt rett til foreldrepermisjons-ytelser, og dette kom til først på et senere tidspunkt.

Det vil i fall også fremtidige ytelses-opptjeninger skal kunne regnes inn i en underdekning, da alltid og for alle rettigheter kunne hevdes at det ikke er dekning for ytelsen, og alle rettigheter og ytelser kan i så fall både reduseres og slettes.

Dette vil i så fall medføre at vedtekts-bestemmelsen i

§ 32, punkt 3 vil være meningsløs og helt uten betydning, og også gi at "Rettigheter etter disse vedtekter» kan både settes ned og slettes selv om det klart er dekning for disse.

Det er ingen grunn til å tro at dette var stifterne i 1965 sin mening når de utformet vedtektene i 1965, inkludert da denne aktuelle bestemmelsen i § 32, punkt 3 med ordlyden:

"Rettigheter etter disse vedtekter kan settes ned i den utstrekning det ikke er dekning for dem."

Det er ytterligere støtte i § 32, punkt 5 til at stifterne i 1965 klart ikke tiltenkte at vedtektene skulle gi noen åpning for sletting av opparbeidede rettigheter.

Det angis i § 32, punkt 5 at selv ved opphør av ordningen skal ikke ytelser slettes men også da kun reduseres til det beløp som kan finansieres av de opparbeidede fond.

Viser til § 32, punkt 5:

"Ved eventuelt opphør av ordningen settes ytelsene etter vedtektene ned til beløp som kan finansieres av de opparbeidede fond etter regler fastsatt av Legeforeningens landsstyre etter forslag fra ordningens styre. Reglene må godkjennes av Sosialdepartementet."

Med vennlig hilsen
Odd Eilerås
(Fastlege autorisert i 1994)

Videresendt melding:

Fra: henvendelse@arkivverket.no

Dato: 4. oktober 2023 kl. 11:29:04 CEST

Til: odd-eil@hotmail.com

Emne: Sak AVS-23-04 01339: "Arkivsøk - Avtale om syke- og pensjonsordning for leger - 1965"

E-posten er mottatt og registrert i vårt system med referanse 23/03365-22.

Med hilsen

Arkivtjenesten

<image001.png>

Sentralbord:57 82 80 00

E-post:ark@lottstift.no

www.lottstift.no

Arkivverket AVS-23-04 01339

Vi viser til din henvendelse med saksnummer AVS-23-04 01339. Vårt svar finner du i vedlagt PDF.

Vennlig hilsen

Grethe Flood
ARKIVVERKET

OBS:

På grunn usikkerhet på om vedlegget fra Arkivverket følger med videresendelsen innkopieres teksten i vedlegget her:

Arkivverket

Dato: 04.10.2023

26.04.2023 AVS-23-04 01339

Arkivsøk - Avtale om syke- og pensjonsordning for leger - 1965

Vi viser til tidligere korrespondanse i saken og vårt midlertidige s
26.07.2023 og beklager samtidig at behandlingen av saken har

Vi har nå gjort nye, omfattende undersøkelser, inkludert i materi
Arkivverket Riksarkivet RA/PA-0280 - Den norske legeforening,
sykehjelps- og pensjonsordningen for leger. Men vi har så langt
noen signert avtale mellom Sosialdepartementet og Legeforening
(Lægeforeningen).

I RA/PA-0280 - Den norske legeforening, serie Da - Rekke I, bo
mappe 0011 - Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger 1967
funnet en beretning for sykehjelps- og pensjonsordningen for leg
- 31.12.1966. Her går det fram at landsstyret på landsmøtet i 19
sentralstyret fullmakt til å godkjenne vedtekter for en sykehjelps
pensjonsordning for leger som i det vesentlige følger forslag til v
21.06.1965. Det andre punktet gjaldt fullmakt til sentralstyret til å
gjenforsikringsavtale og andre nødvendige avtaler for ordningen
vedtektene var godkjent av Sosialdepartementet, og avtalene va
overensstemmelse med disse.

Hvis det ikke ble oppnådd enighet mellom Sosialdepartementet
Lægeforeningen om vedtektene som nevnt, skulle saken foreleg
landsstyret på nytt.

Videre står det at man på forhånd hadde sikret seg Sosialdepar
tilslutning til vesentlige punkter i vedtektene. Departementet øns
visse endringer i en del av de bestemmelsene som fantes i de v
landsstyret hadde sluttet seg til. Den endelige godkjennelsen av
forelå derfor først 31.01.1966.

Med utgangspunkt i disse opplysningene har vi på nytt undersø
Arkivverket

Riksarkivet RA/S-4125 - Sosialdepartementet, Trygdeavdelingen
Sakarkiv, boks nr. L0265.

I saksomslaget, hvor vi fant utkastet til vedtekter, som du har fått
at det har vært korrespondanse mellom Sosialdepartementet og
Legeforeningen om det samme utkastet.

Vi finner:

- utkast til endring av utkastet 21.06.1965
- notat 15.10.1965, hvor det opplyses at Legeforeningen har svart
departementets merknader til utkastet til vedtekter datert 21.06.
- notat 20.12.1965 om det samme utkastet til vedtekter

Når vi blir videre i saksomslaget, finner vi så korrespondansen,
departementet godkjenner vedtektene.

Her er lenke til kopi av dokumentene vi har funnet - godkjenning
på ss 9 - 17 i kopien:

<https://filer.arkivverket.no/827555d8-6aa7-4ff1-8a26-5a72b6337>

Husk å lagre kopien lokalt, da fildelingen automatisk vil bli slette
Har du flere spørsmål eller opplysninger i saken, vennligst gå
til www.arkivverket.no/tjenester/oppfolging-av-tidligere-sak

Vennlig hilsen

Grethe Flood arkivar Arkivverket

Dette dokumentet er signert elektronisk og har derfor ingen fysisk

Fwd: Vedrørende din henvendelse

Avsender Odd Eilerås
Mottaker 3Leger sekretær-mailadresse
Kopi til Fastlege Eilerås, Odd Eilerås
Dato I dag 09:45

[Oppsummering](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Fra: Siri Skumlien <Siri.Skumlien@legeforeningen.no>
Dato: 12. november 2023 kl. 08:51:53 CET
Til: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>
Emne: Vedrørende din henvendelse

Til Odd Eilerås,

Det vises til dine e-poster til SOPs styre med anmodning om at styret gjør en ny vurdering av lovligheten av vedtektsendringen som ble gjort med virkning fra 1.1.2011.

AFs granskingsrapport som ble presentert på Landsrådsmøte i mai 2023 fastslår at vedtektsendringen fra 1.1.2011 er lovlig gjennomført. Endringen er godkjent av Arbeidsdepartementet og Stiftelsestilsynet. Styret finner ikke at det er grunnlag for ytterligere utredninger i denne saken.

Vennlig hilsen

Siri Skumlien
Generalsekretær

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Christiania Torv 5
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Sentralbord: 23 10 90 00
Mobil: 938 95 390
E-post: siri.skumlien@legeforeningen.no
www.legeforeningen.no

Vår saksbehandler
Merete Tollefsen, +47 95 88 76 44Vår dato
11.12.2023
Deres dato
07.10.2023

Odd Eilerås

Vedr. melding om forhold i stiftelse - SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156

Vi viser til din henvendelse 18.07.2023 angående vedtektsendring for stiftelsen Sykehjelps- og pensjonsordning for leger (SOP), samt etterfølgende henvendelser og telefonsamtaler, sist 01.11.2023.

I din henvendelse ber du Stiftelsestilsynet vurdere lovligheten av vårt vedtak 07.12.2011 om å registrere de endrede vedtektene i Stiftelsesregisteret, samt å eventuelt omgjøre vedtaket. I korte trekk mener du at de endrede vedtektene er i strid med en bestemmelse (§ 32) i stiftelsens opprinnelige vedtekter, og at vilkårene for å godkjenne endringen dermed ikke var oppfylt. I tillegg er du kritisk til saksbehandlingen internt i stiftelsen og prosessen i forkant av at sentralstyret i Den norske legeforening fattet sitt vedtak. Blant annet stiller du spørsmål ved om styret i stiftelsen var inhabile.

Stiftelsestilsynets kontroll med omdanningsvedtak som er truffet av andre er en lovlighetskontroll av at vedtaket er i samsvar med stiftelsesloven og stiftelsens vedtekter, jf. stiftelsesloven § 51. Stiftelsestilsynet skal påse at omdanningsreglene i stiftelsesloven kap. 6 er oppfylt. Innenfor lovens og vedtektenes ramme, har vi ikke myndighet til å foreta noen nærmere prøving av hensiktsmessigheten av omdanningsvedtaket. Vår prøving omfatter også at saksbehandlingen ved omdanningen er innenfor § 49.

Stiftelsestilsynet har gått gjennom saken fra 2011 på bakgrunn av din henvendelse.

Etter vedtektene lå myndigheten til å godkjenne vedtektsendringer hos departementet, ikke hos stiftelsens styre. I tillegg krevde vedtektene at sentralstyret i Den norske legeforening gjorde vedtak i saken.

Ved å registrere de endrede vedtektene i Stiftelsesregisteret, vurderte Stiftelsestilsynet at omdanningsvedtaket var i samsvar med stiftelsens vedtekter og stiftelsesloven kapittel 6.

Stiftelsestilsynet vurderer at vi ikke har rettslig adgang til å omgjøre vårt vedtak 07.12.2011 om å registrere de endrede vedtektene i Stiftelsesregisteret. Dette med bakgrunn i at vi vurderer at det ikke er grunnlag for å konkludere med at vårt vedtak var ugyldig. Vilkårene for å omgjøre vedtaket etter forvaltningsloven § 35 er heller ikke oppfylt. Vi viser ellers til at det har blitt gjort ytterligere endringer i stiftelsens vedtekter i ettertid. Stiftelsens gjeldende vedtekter er de som ble godkjent ved vårt vedtak i 2020, se i Stiftelsesregisteret: [Detaljer stiftelse \(lottstift.no\)](https://lottstift.no)

Vår dato
11.12.2023

Vår referanse
23/03365-24/731.9

Som vi flere ganger har formidlet på telefon, medfører din henvendelse ikke at du har partsstatus i noen sak hos oss. Vår beslutning om å ikke omgjøre vedtaket om registrering fra 2011 er heller ikke et enkeltvedtak som du kan klage på etter forvaltningslovens regler.

For ordens skyld, gjør vi deg oppmerksom på at vi heller ikke ser grunn til å åpne tilsyn overfor stiftelsen.

Med hilsen

Gro Pleym Iversen
seniorrådgiver jurist

Merete Tollefsen
seniorrådgiver jurist

Dokumentet er godkjent elektronisk og blir sendt uten signatur.

Videre avklaring vedrørende SOP-vedtektsendringer. Org.nr. 975 684 156

Fra [Odd Eilerås](#) på den 2024-03-13 10:12

[Detaljer](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Fra: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>

Dato: 1. januar 2024 kl. 09:21:00 CET

Til: Lotteri- og stiftelsestilsynet / May Helen Vik <postmottak@lottstift.no>

Kopi: Stiftelses-tilsynet v/Merete Tollefsen <merete.tollefsen@lottstift.no>

Emne: Videre avklaring vedrørende SOP-vedtektsendringer. Org.nr. 975 684 156

Tønsberg, 01.01.2024

Videre forespørsel til Stiftelses-tilsynet i saken vedrørende vedtekts-endringer i 2010 / 2011 for SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156

Viser til brev / svar fra Lotteri- og Stiftelses-tilsynet datert 11.12.2023, referanse 23/03365-24/731.9 ved saksbehandler Merete Tollefsen

Takk for svar og at Stiftelsestilsynet har sett noe på denne saken på nytt. Det er dog ønskelig med noen videre konkrete presiseringer fra Stiftelsestilsynet vedrørende saksbehandlingen i Stiftelsestilsynet.

Minner i denne sammenheng på at dette er en sak der anslagsvis en milliard kroner i pensjons-midler er flyttet fra en gruppe leger til en annen gruppe leger, og der Stiftelsestilsynet har et klart medansvar for at dette, og der lovligheten av dette etter min legmanns-vurdering må sies å være usikker.

Ved en mulig kommende rettslig prøving av lovligheten av disse SOP-vedtektsendringene i 2010, er Stiftelsestilsynets arbeide med og vurderinger av disse endringene av stor interesse. Ber derfor om at det gis noe videre svar fra Stiftelsestilsynet i denne saken.

Det er i svaret fra Stiftelses-tilsynet 11.12.2023 angitt følgende;

"Innenfor lovens og vedtektenes ramme, har vi ikke myndighet til å foreta noen nærmere prøving av hensiktsmessigheten av omdanningsvedtaket."

og;
"Stiftelsestilsynet vurderer at vi ikke har rettslig adgang til å omgjøre vårt vedtak 07.12.2011 om å registrere de endrede vedtektene i Stiftelsesregisteret. Dette med bakgrunn i at vi vurderer at det ikke er grunnlag for å konkludere med at vårt vedtak var ugyldig.»

Spørsmål 1.

Er det riktig at Stiftelses-tilsynet nå i 2023 ikke har gjort noen ny vurdering av lovligheten av SOP-vedtekts-endringene ?

Tilsynets vurdering nå i 2023 er således hovedsaklig at den lovlighets-vurdering som ble gjort i 2011 ikke kan opprøves av tilsynet og noen slik revurdering er derfor da heller ikke gjort ?

Ut fra hva som jeg har fått oversendt av ulike dokumenter har Stiftelsestilsynet ikke tidligere fått oversendt de opprinnelige vedtekter fra 1965, før dette nå i september 2023 ble funnet av SOP i sitt arkiv som da ble oversendt meg og av meg videresendt til Stiftelsestilsynet.

Stiftelsestilsynet ba i 2006 i brev til Fylkesmannen i Oslo og Akershus om oversendelse av stiftelsesdokumentasjon fra 1965 og de opprinnelige vedtekter, men dette var ikke arkivert der og dette ble da heller ikke oversendt.

Ut fra dokumentasjon fra Stiftelsestilsynets arkivtjeneste forelå ved vurderingen i 2011 ikke de opprinnelige vedtektene fra 1965.

Disse opprinnelige vedtektene fra 1965 ble heller ikke oversendt fra SOP i 2011 ved søknaden Stiftelsestilsynets godkjenning av omdanningen.

Det angis videre i svaret fra Stiftelsestilsynet 11.12.2023 følgende;

"Stiftelsestilsynets kontroll med omdanningsvedtak som er truffet av andre er en lovlighetskontroll av at vedtaket er i samsvar med stiftelsesloven og stiftelsens vedtekter, jf. stiftelsesloven § 51.

Spørsmål 2.

Vurderer Stiftelsestilsynet at saksbehandlingen i 2011 av omdanningen av SOP var god og fyllestgjørende når de opprinnelige vedtektene og annen stiftelsesdokumentasjon fra 1965 ikke forelå ved lovlighetskontrollen og vedtektsendings-registreringen ?

Det er ønskelig at Stiftelsestilsynet forklarer hvorledes tilsynet i 2011 har kunnet vurdere lovligheten av omdanningen av SOP i 2010, når verken vedtektene fra 1965 eller annen stiftelses-dokumentasjon fra 1965 som dannet grunnlaget for stiftelsen, ikke forelå ved denne vurderingen.

Spørsmål 3.

Vurderer Stiftelsestilsynet at SOP-vedtekts-endringene i 2010 er vurdert i henhold til Stiftelseslovens § 51 ? - og i så fall hvordan har dette kunnet skje når de opprinnelige vedtektene ikke forelå ?

Viser til;

"§ 51. Stiftelsestilsynets prøving av omdanningsvedtak

Når Stiftelsestilsynet har fått melding om omdanningsvedtak, jf. § 48 annet ledd tredje punktum, skal det prøve om vedtaket er i samsvar med denne lov og stiftelsens vedtekter før vedtaket registreres i Stiftelsesregistret."

Det er ønskelig å påpeke at når Dnlf / Legeforeningen nå i 2023 ønsket å legge ned den lille stiftelsen «Legeforeningens legat for leger og deres etterlatte som har kommet i uforskyldt nød», og overføre fondsmidlene der på 8,9 millioner kroner til SOP, så ble dette av Stiftelsestilsynet først avslått på grunn av mangelfull og feil saksgang og saken ble sendt tilbake til Dnlf.

Spørsmål 3.

Burde Stiftelsestilsynet i 2011 ha etterspurt fra SOP om oversendelse av de opprinnelige vedtektene fra 1965 ?

Spørsmål 4.

Er det valgfritt for en stiftelse ved søknad om omdanning å lete og finne i sitt arkiv de opprinnelige vedtekter ?

SOP har nå først nå i september 2023 ledd og funnet i sitt arkiv de opprinnelige vedtekter fra 1965.

Spørsmål 5.

Vurderer Stiftelsestilsynet at det som uproblematisk at omdanningen av SOP i 2010 og den senere godkjenningen av vedtektsendringene i 2011 skjedde uten at de opprinnelige vedtektene og stiftelsesdokumentene fra 1965 var kjent for verken SOP-styret eller noen av de godkjennende instansene ?

Viser til stiftelsesloven:

"§ 46.Vilkår for omdanning

Omdanning kan foretas når en bestemmelse i vedtektene eller den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen

- a. ikke lar seg etterleve, for eksempel fordi stiftelsens kapital er utilstrekkelig til å tilgodese dens formål på en rimelig måte,
- b. er åpenbart unyttig,
- c. er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, for eksempel fordi oppretterens forutsetninger for bestemmelsen har sviktet, eller
- d. er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig."

og;

"§ 47.Innholdet av omdanningsvedtaket

Når omdanningen gjelder stiftelsens formål eller en annen bestemmelse som det må antas at det ble lagt vesentlig vekt på ved opprettelsen av stiftelsen, skal omdanningen så langt som mulig tilpasses det opprinnelige formålet eller det siktemålet som det må antas at lå til grunn for bestemmelsen."

Det er i SOP' sin begrunnelse for nødvendigheten av vedtektsendringer angitt at det var en "underfinansiering" på to milliarder kroner.

Det er enkel matematikk-forståelse at sletting av en milliard i pensjons-ytelser til leger autorisert etter 1992 ikke var tilstrekkelig til å dekke opp for denne underfinansieringen.

Og der SOP-vedtektsendringene i 2010 i stedet samtidig økte ytelsene til legene autorisert innen 1992, og der disse også ha videre rettighets-opptjening fram til 2037.

Og der det samtidig også da - og nå i 2023 - er videre fonds-midler til mange års videre syke- og foreldre-permisjons-ytelser.

Her også inkludert 34 millioner kroner utbetalt i syke- og foreldre-permisjons-ytelser i 2022.

Spørsmål 6.

Har Stiftelsestilsynet i 2010 eller nå i 2023 gjort noen vurdering av om det var manglende midler i SOP i en grad at vedtektsbestemmelsen i Kapittel XI. § 32 punkt 3 kan gjøres gjeldende ?

Eller vurderer Stiftelsestilsynets at denne vedtektsbestemmelsen ikke er av noen verdi eller viktighet ?

Viser til utdrag fra SOP-vedtektene fra 1965;

"Kapittel XI. Godkjenning og endring av vedtektene.

§ 32. Godkjenning og endring av vedtektene - - -

3. Hvis ordningens inntekter reduseres eller faller bort, fremsetter styret forslag til endring av vedtektene. Forslaget kan inneholde bestemmelse om at bidrag etter behovsprøving og sykehjelp reduseres eller faller bort.

Rettigheter etter disse vedtekter kan settes ned i den utstrekning det ikke er dekning for dem."

OM HABILITETS-FORHOLD;

Det er ut fra svaret Stiftelsestilsynet datert nå 11.12.2023 ikke gjort noen vurdering av SOP-styrets habilitet verken i 2011 eller nå i 2023.

Det er i et tidligere svar 04.11.2020 fra Stiftelsestilsynet ved Øystein Fosstvedt gitt informasjon om at tilsynet ikke skal vurdere dette, og at dette spørsmålet eventuelt må prøves i en rettsak. (Viser til innkopierte mail nedenfor.)

Det bes om en klar tilbakemelding om dette:

Spørsmål 7.

Er det korrekt at Stiftelsestilsynet verken i 2011 eller nå i 2023 ikke har gjort noen vurdering av SOP-styret i 2010 sin habilitet ?

Og at dette er slik at det er utenfor Stiftelsestilsynets område å vurdere stiftelses-styrets habilitet ?

Eller vurderer Stiftelsestilsynet at det ikke foreligger noen habilitets-problematikk knyttet til SOP-styret i 2010 sine endringer av vedtektene ?

SOP-styreleder i 2010, som er en fastlege autorisert i 1989, ville i henhold til hva som er oppgitt fra SOP-seksjonsleder uten vedtekts-endringene i 2010 kun fått en «marginal pensjon», mens han nå da etter vedtekts-endringene vil kunne få 2,39 millioner utbetalt i pensjon.

Viser til følgende utdrag fra Stiftelsesloven;

"IV. Inhabilitet, representasjon utad, mv.

§ 37. Inhabilitet

Et styremedlem eller en daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for ham eller henne selv eller for hans eller hennes nærstående, at vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken."

Spørsmål 8.

Vurderer Stiftelsestilsynet at SOP-styrelederens egen personlige økonomiske interesse av vedtekts-endringene i 2010 var av slik grad og størrelse at han må vurderes som inhabil ?

Eller er det slik at Stiftelsestilsynet verken i 2010 eller nå i 2023 har vurdert og tatt stilling til dette habilitets-spørsmålet ?

Spørsmål 9.

Det er i tidligere telefon-samtale med Stiftelsestilsynets saksbehandler stilt spørsmål ved om bestemmelsene i Stiftelseslovens §37 om inhabilitet også er gjeldende for Dnlf's sentralstyre ved godkjenning av endringer i SOP-vedtekter.

Dette er et aktuelt spørsmål da det i Dnlf-sentralstyret var minst ett av medlemmene i sentralstyret som var en allmennlege autorisert innen 1992, og som også ville kunne ha stor økonomisk interesse av å godkjenne endringene i SOP-vedtektene.

Det er i svar fra Stiftelsestilsynet nå 11.12.2023 ikke gitt noe svar på dette spørsmålet som er ønskelig å få avklart.

Med vennlig hilsen fastlege Odd Eilerås

Viser til tidligere svar fra Stiftelsestilsynet;

Fra: Øystein Fosstvedt <oystein.fosstvedt@lottstift.no> Dato: 4. november 2020 kl. 08:21:33 CET

Til:

Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>

Emne:

Svar på henvendelse om inhabilitet

Vi viser til dine henvendelser under, hvor du ber Stiftelsestilsynet vurdere habilitetsspørsmål knyttet til en styreavgjørelse om vedtektsendring i 2010 for SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156.

Stiftelsesloven § 38 gir regler for inhabilitet i stiftelser og det er styret/styremedlemmenes eget ansvar til å vurdere sin habilitet i det løpende styrearbeidet.

Inhabilitet hos et styremedlem betyr at vedkommende ikke skal delta i behandlingen eller avgjørelsen av den konkrete saken.

Stiftelsestilsynet kan ikke foreta en vurdering av det konkrete inhabilitetsspørsmålet som du reiser, og viser i den sammenheng til den generelle adgangen det er for å få prøvet slike spørsmål for domstolene.

Med hilsen

Øystein Fosstvedt seniorrådgiver jurist Stiftelsestilsynet

Fwd: Vedr. melding om forhold i stiftelse - SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156

Fra [Odd Eilerås](#) på den 2024-03-13 10:04

[Detaljer](#) [Hoder](#) [Ren tekst](#)

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: Merete Tollefsen <merete.tollefsen@lottstift.no>

Dato: 15. februar 2024 kl. 15:56:18 CET

Til: Odd Eilerås <odd-eil@hotmail.com>

Emne: Vedr. melding om forhold i stiftelse - SYKEHJELPS- OG PENSJONSORDNING FOR LEGER (SOP), org.nr. 975 684 156

Odd Eilerås,

Viser til din e-post 1. januar 2024. Du stiller en rekke spørsmål vedrørende Stiftelsestilsynets saksbehandling og tilsynets beslutning om ikke å omgjøre vedtak 07.12.2011 om å registrere vedtektene i Stiftelsesregistret.

Vi viser til vårt brev 11.12.2023 hvor vi begrunner vår beslutning om å ikke omgjøre vedtaket. Vi oppfatter at du nå etterspør en ytterligere begrunnelse. Som vi påpekte er vår beslutning ikke et enkeltvedtak som vi har plikt til å begrunne etter forvaltningsloven. For å imøtekomme ditt behov for informasjon, valgte vi likevel å gi en begrunnelse i brevet 11.12.2023. Vi kan ikke se at det er nødvendig å begrunne beslutningen eller vår saksbehandling ytterligere overfor deg nå.

Som opplyst i brev 11.12.2023 har vi gått gjennom saken på bakgrunn av din henvendelse. Vi finner ikke at det er grunnlag for å omgjøre vårt vedtak - verken med hjemmel i forvaltningsloven § 35 eller med grunnlag i ulovfestede regler om omgjøring.

Som jeg har nevnt tidligere, må et eventuelt krav mot stiftelsen fremmes overfor stiftelsen - ev. ved søksmål.

Når det gjelder dine spørsmål om habilitet, viser vi til informasjon på våre nettsider: <https://lottstift.no/for-stiftelser/inhabilitet/>

Til ditt spørsmål nr. 9 kan jeg generelt opplyse at reglene om inhabilitet i § 37 gjelder tilsvarende for medlem av organ som nevnt i stiftelsesloven § 36, jf. bestemmelsens fjerde ledd. Et organ som etter vedtektene har myndighet til å beslutte omdanning av stiftelsen etter forslag fra styret vil være et slikt organ, jf. § 36 andre ledd bokstav g).

Med hilsen

Merete Tollefsen

seniorrådgiver jurist | Stiftelsestilsynet

Tlf: 57 82 80 00

Mobil: 95 88 76 44

www.lottstift.no